

nummer 52, (96-2)

Officieel orgaan

van de

Filatelistenvereniging
"NOVIOPOST"

te

Nijmegen

Verschijnt 4 x per jaar

IN DIT NUMMER

*

Post onder de grond

*

Portvergoedingsstempels

*

Feestelijk Verenigingsnieuws

inschrijfnummer K.v.K. 40145615

REDACTIE

Redactieadres:

F. v.d. Puttestr. 27
6535 WD NIJMEGEN
TEL. 024-3562711

Expedië:

J.H.M. Furer

Redactie:

J. Spijkerman
J. Mulder
H. Geurts
A.A.W. Brinkhoff

Tekeningen:

L.P. Straten

AGENDA

7 juni 1996

- Het seizoen wordt afgesloten met een filatelistische quiz.
- Tentoonstelling van de verzameling van J. Furer. Titel: "Churchill".
- Tot slot: gratis presentieverloting zonder nieten.

18 juni 1996, Middagbijeenkomst.

24 juni 1996, Regionale ruilavond.

13 september 1996 (2e vrijdag).

- Dialezing door J. Toussaint: "Rivier de Zambezie, van bron tot monding".
- Tentoonstelling "Rivier de Zambezie, levensader in zuidelijk Centraal-Afrika" van J. Toussaint.
- Veiling met gevarieerde kavels.
- Verloting, gratis bis- en presentie-verloting.

17 september 1996, Middagbijeenkomst.

23 september 1996, Regionale ruilavond.

Op deze avond is de rondzenddienst aanwezig met postzegelboekjes.

4 oktober 1996, Thema avond "Zuidelijk Afrika".

- De oktoberavond staat, zoals ieder jaar, in een bepaald thema. Deze keer is het prachtige gebied van Zuidelijk Afrika aan de beurt. Assistentie wordt verleend door de landelijke vereniging FVZA (Filatelistenvereniging Zuidelijk Afrika). Bijna alles op deze avond staat in het teken van dit thema. Meer informatie in Novioposta 96-3.

15 oktober 1996, Middagbijeenkomst.

28 oktober 1996, Regionale ruilavond.

1 november 1996.

- Kijkavond van de grote veiling op zaterdag 2 november.
- Gedurende deze avond is de rondzending aanwezig.
- Verloting, gratis bis- en presentie-verloting.

AGENDA

2 november 1996.

Grote halfjaarlijkse veiling voor de leden. Meer informatie elders in dit blad.

3 november 1996.

Internationale postzegelbeurs in hotel Erica te Berg en Dal.

15 november 1996.

Bijeenkomst van de Nederland en O.G. verzamelaars vanaf 19.30. Meer informatie in Novioposta 96-3.

19 november 1996, Middagbijeenkomst.

25 november 1996, Regionale ruilavond.

13 december 1996.

- Traditionele bingo met spectaculaire prijzen.

17 december 1996, Middagbijeenkomst.

23 december 1996, Regionale ruilavond.

Bijeenkomsten van de jeugdafdeling zijn van 19.00 uur tot 20.30 uur op:

14 juni

13 september

11 oktober

8 november

20 december

Met uitzondering van de Internationale postzegelbeurs, vinden alle bijeenkomsten plaats in "de Klokketoren", Slotemaker de Bruineweg (hoek Muntweg), Nijmegen (tel. 024-3552649).

Aanvang middagbijeenkomsten 14.30 uur, zaal open 14.00 uur.

Regionale ruilavonden van 19.30 uur tot 22.00 uur.

Aanvang gewone bijeenkomsten 20.00 uur, zaal open 19.00 uur.

Nieuwe leiding van Nieuwtjes- en FDC-dienst

Zoals u wellicht is opgevallen op de laatste tekst pagina, of misschien heeft u het vernomen op de clubavonden, er zijn nieuwe leiders van zowel de Nieuwtjesdienst als de FDC-dienst. De heer Hilgers van de Nieuwtjesdienst vond dat de tijd gekomen was dat jongere leden zijn taak, die hij vanaf de oprichting van de vereniging vervulde, moeten overnemen. De nieuwe leider is Rene Verhoeven uit Malden.

De heer Melsinga van de FDC-dienst zocht een opvolger omdat zijn werk en gezin teveel tijd vereisten om de FDC-dienst goed te kunnen blijven bemannen. Zijn opvolger is Martin Vermunt uit Nijmegen.

De adressen en verdere gegevens vindt u op de laatste tekst-pagina van dit blad. We hopen dat beiden, maar ook alle leden die van deze diensten gebruik maken, veel plezier zullen beleven aan de verzorging van de diensten.

het bestuur

Service aan onze leden

- Postzegelhandelaren

De leden van Novipost ontvangen **op vertoon van de lidmaatschapskaart** 10% korting bij de aankoop van postzegelaccessoires (geen postzegels) bij alle Nijmeegse postzegelhandelaren:

H. Arendzen, Kelfkensbos 32-33;

Nijmeegse Postzegel en Muntenhandel, v. Welderenstraat 16;

Postzegelhandel T.P. Verbrug, Paul Krugerstraat 74-78;

- Nijmegen Pas

Novipost heeft met de gemeente Nijmegen een contract gesloten voor deelname aan de Nijmegen Pas.

De Nijmegen Pas is er voor alle Nijmegenaren. Wanneer het gezinsinkomen beneden een bepaald bedrag ligt of wanneer u 65 jaar of ouder bent, krijgt u de Nijmegen Pas gratis. Ze wordt automatisch door de gemeente Nijmegen toegestuurd. Voldoet u, als Nijmegenaar, niet aan deze voorwaarden, dan kunt u de Nijmegen Pas kopen voor f 80,-.

VERENIGINGSNIEUWS

De Nijmegen Pas geeft toegang tot aantrekkelijke voordeelaanbiedingen van deelnemende Nijmeegse bedrijven en instellingen.

Bij de Nijmegen Pas is ook een boekje met coupons gevoegd. Een van deze coupons geeft recht op 25% korting op de contributie van een vereniging die een contract met de gemeente Nijmegen heeft gesloten. Wij dus.

De leden met een Nijmegen Pas krijgen f 8,75 korting op de contributie van Novioport. Aangezien iedereen de contributie over 1996 reeds heeft voldaan, kan de coupon worden gebruikt bij de betalingen van de rondzenddienst. Ook op de clubavonden bij de heer Rijdsijk. Bij de betaling van de contributie over 1997 kan bij inlevering van de coupon f 8,75 in mindering worden gebracht.

Deze service aan de leden kost de vereniging alleen wat meer werk, want de korting die de vereniging aan de leden verstrekt, wordt bij inlevering van de coupons door de gemeente Nijmegen vergoed.

Helaas geldt deze service alleen voor de leden die in Nijmegen wonen.

**Voor al uw bouwactiviteiten
eerlijk en degelijk vakwerk**

Henny van Rooijen
024-3234447

Geert Arnts
0481-433487

VERENIGINGSNIEUWS

PR-afdeling Noviopost

Sinds geruime tijd functioneert bij onze vereniging een PR-afdeling. Deze afdeling is (nog) minimaal bezet, maar we denken deze in de komende jaren te gaan uitbreiden als dit nodig mocht blijken. De leiding van de PR-afdeling heeft Jos v.d. Klei. Zijn gegevens vindt u eveneens op de laatste tekst-pagina. We wensen hem veel succes.

het bestuur

NOVIOPOSTJE

Verzamelaarster in China zoekt een ruilrelatie in Nederland. Correspondentie in het Engels. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met:

R. Gouw, v. Santstraat 114, Nijmegen.

Het in uw verzameling geïnvesteerde kapitaal kan door bijv. lekkage, brand of diefstal verloren gaan. Dan is er geld, soms veel geld nodig om een nieuwe collectie op te bouwen.

A VAN DE HOEF

VERZEKERINGSWINKEL

Postbus 309, 6500 AH Nijmegen
Telefoon (024) 3226585-3233465
van Oldenbarneveltstraat 23,
6512 AS Nijmegen

van Welderenstr. 16
6511 MK Nijmegen
Postbus 1524
6501 BM Nijmegen

Nijmeegse Postzegel- & Muntenhandel

AANBIEDINGEN INSTEEKBOEKEN

6 bladen wit	f 11,50	nu f 7,50
6 bladen zwart	f 17,50	nu f 9,00
30 bladen zwart losbladig	OP=OP	
	f 62,50	nu f 32,50

Tel. en Fax
024-3224636

Alle supplementen DAVO en IMPORTA 1995 voorradig

Tevens **LUXE** Hartberger FDC album met Luxe cassette incl.
zwarte bladen normaal f 57,50 nu f 42.50. Dit is **25%** korting.

Veiling

Het gaat steeds beter met de veiling. Het geweldige idee van de veilingmeester om kavels in omslagen te laten inleveren en gescheiden lijsten voor losse nummers en overig materiaal te verlangen, heeft er toe geleid dat de laatste grote veiling zeer goed is verlopen. Voor de volgende grote veiling op 2 november 1996 kan tot 21 september goed materiaal ingeleverd worden. Zoals gezegd in omslagen die bij de veilingmeester verkrijgbaar zijn. En gescheiden lijsten voor losse nummers/series en overig materiaal. Bedenk dat modern postfris materiaal van Nederland nauwelijks verkocht wordt. Gezien het grote aanbod van materiaal voor de veiling is de **uiterste inzenddatum 21 september 1996**. De veilingmeester heeft geen mogelijkheden om kavels te verwerken voor de veiling van 2 november die later worden ingeleverd. Dus snel aan de slag voor de zomer echt begint en u van het mooie weer wil gaan genieten.

NOVIOPOSTJE

Te koop gevraagd: Filatelistische literatuur.
Aanbiedingen aan: H. Geurts, tel. 0486-476111.

Nijmegen in de prijzen

In het westen van het land wil men nog wel eens neerkijken op "de provincie" maar na 27 april zal men zich toch eens achter het oor moeten krabben. Op die dag werd op de Nationale postzegeltentoonstelling Alphilia 96 in Alphen aan de Rijn de uitslag bekend gemaakt van de schrijfwedstrijd van de NVPV (Nederlandse Vereniging van Postzegel Verzamelaars). In de eerste categorie, beste artikel in een afdelingsblad van de NVPV, won de heer v.d. Harst de eerste prijs. Het blad Waalzegel, onder redactie van de heer Bosman, won een derde prijs in de categorie jaargang verenigings tijdschriften. Beide genoemde heren zijn bij Noviopost geen onbekenden. In de categorie artikelen in tijdschriften van niet-NVPV verenigingen ging de eerste prijs naar J. Spijkerman met het artikel "Waar gaat het heen?". Tenslotte behaalde in dezelfde categorie het artikel "Het Poolse VN detachement in het Nabije Oosten 1973-1984" van J. Mulder de derde plaats. Twee prijzen voor de 'Nederlandse Vereniging' uit Nijmegen en twee prijzen voor Noviopost is naar onze mening een uitstekend resultaat. Alle winnaars worden bij deze van harte gefeliciteerd.

Bloemenmagazijn en Plantenkas

bv bloemisterij

AALBERS

hatertseweg 275

telefoon 3550275 nijmegen

NOVIOPOSTJE

Veel mensen reageerden op mijn Noviopestje waarin ik om Roodstempels van bedrijven en gemeentes vroeg. Bij deze wil ik hen hartelijk danken.

P. Samson,
de Kluyskamp 11-27
6545 BE Nijmegen
telefoon 024-3786609

NOVIOPOSTJE

Te Koop: Postzegels gehele wereld, waarbij veel motief
Tonnie Willems, Tolhuis 22-32, Tel. 024-3450627

POSTZEGELVEILING PASSON

INKOOP - VERKOOP - TAXATIE
POSTZEGELS - OUDE KAARTEN EN BRIEVEN - MUNTEN
OOK TAXATIE AAN HUIS, BELT U ONS GERUST

**POSTZEGELHUIS
ELDORADO**
openingstijden:
ma. t/m vr. 9.00-17.00 uur
za. 9.00 15.00 uur

Voor meer informatie:
Keizershof 17 - 6834 DG Arnhem - Tel. (026) 321 00 13
Postbus 30295 - 6803 AG Arnhem

Nederlandse Postzegels zijn het verzamelen waard

De makkelijkste manier van verzamelen
De postzegelcollecties van PTT Post

ptt post

Voor informatie:

De Verzamelservice van PTT Post

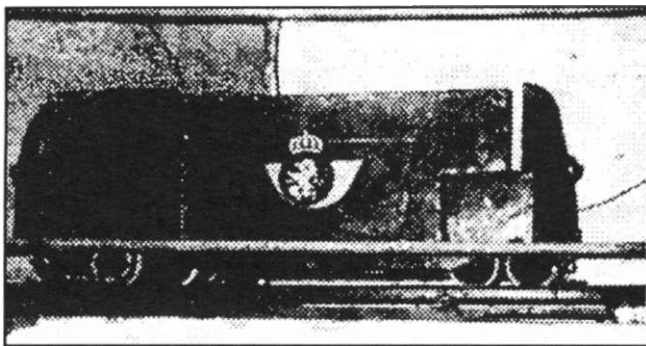
Postbus 30051, 9700 RN GRONINGEN. Telefoon: 050-586 12 34

Post onder de grond

Regelmatig duiken er artikelen op over de ondergrondse postspoorlijn in Londen. Op deze lijn rijden onbemande treintjes die de post tussen een aantal postkantoren in deze stad vervoeren. Maar er zijn meer van dit soort spoorlijntjes geweest. In dit artikel laten we de ons bekende lijntjes in Europa de revue passer. Helaas zijn er op geen van de lijnen filatelistische sporen nagelaten.

Londen

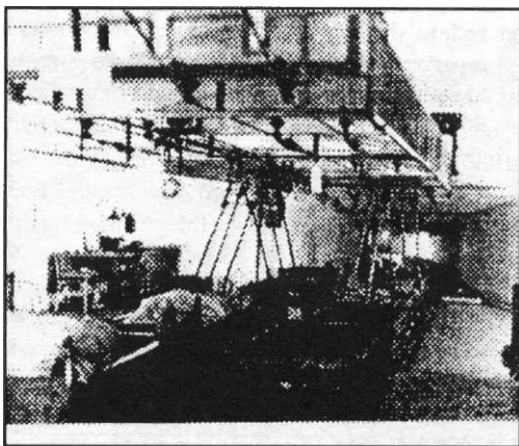
Wie denkt dat het file probleem iets is van de laatste jaren, zit er goed naast. Londen wordt al heel lang geteisterd door verkeersopstoppingen. Voeg daarbij de bekende mist en andere slecht weer elementen, dan is duidelijk dat men voor vertragingen in het postvervoer in Londen een oplossing zocht. De heer Bruce kwam in 1911 met het idee om een ondergrondse postspoorweg aan te leggen. Met de bouw start men in 1913 maar vanwege de eerste wereldoorlog stopt men in 1914. Pas in 1923 gaat men verder en in 1927 is de ruim 10 km. lange spoorlijn gereed. De lijn loopt van Paddington Station via Liverpool Station naar het Eastern District Office in Whitechapel. De smalspoortreinen rijden 22 uur per dag met een maximale snelheid van 65 km/uur door de tunnels. De onbemande treintjes krijgen hun stroom vanuit een middenrail. Op elk van de 6 stations is een controlekamer van waaruit de treinen, die om de 4 minuten rijden, in de gaten worden gehouden. De spoorlijn verwerkt dagelijks circa 35.000 zakken met post.

Afb. 1 Het treintje in kantoor Brussel X.

Brussel

Om expressepost veilig en snel te kunnen vervoeren, werd er een 374 meter lange ondergrondse spoorlijn gebouwd. Deze lijn verbond kantoor Brussel X met kantoor Brussel 31 en het Centrale Telefoon en Telegraafkantoor. De bediening gebeurde vanuit het kantoor Brussel X. De afmeting van het treintje was 1,5 m. lang, 0,5 m. breed en 0,54 m. hoog. Op een onderstel was een bak geplaatst. Op elk van de drie stations (kantoren) kon het treintje in een lift rijden. De lift tilde de bak op en transporteerde hem het kantoor in. Na uit- en inladen werd de bak m.b.v. de lift weer op het onderstel geplaatst. Het elektrische treintje werd via een middenrail van stroom voorzien. Dit lijntje is in gebruik geweest in de periode 1958-1980.

Afb. 2 Lokomotief en wagentjes in München met voeding via plafonddraden

München

De oudste post U-Bahn werd in München gebouwd. Eind oktober 1910 werd de 410 meter lange spoorlijn tussen het Hauptbahnhof en het hoofdpstkantoor in bedrijf genomen. De lokomotiefjes werken op draaistroom en krijgen hun voeding vanuit twee stroomdraden aan het plafond (afb. 2). Elke lokomotief kan 4 wagentjes met postzakken meenemen. Op elk van de 4 stations kunnen de postzakken in en uit de wagentjes geladen worden. Een station doet dienst voor de besturing en onderhoud. In 1944 wordt één station door een bomaanval

volledig vernietigd. Na de oorlog kan na de reparatiewerkzaamheden de lijn in 1948 weer in bedrijf genomen worden. Vanwege de toename in te verwerken post wordt er in 1966 verbouwd. Er wordt overgeschakeld op gelijkstroom die via een middenrail wordt toegevoerd. Dit betekent tevens dat er nieuwe lokomotieven worden aangeschaft. In 1988 wordt er een nieuw postkantoor dichterbij het Hauptbahnhof gebouwd. Tevens stapt men over op een systeem met elektrische karren die tot aan de posttreinen kunnen rijden. Daarom wordt de ondergrondse spoorlijn op 21 april 1988 buiten bedrijf gesteld.

Zürich

In 1927 wordt er al bij de bouw van het Sihlpostkantoor begonnen met een ondergronds postspoorlijntje. Pas nadat de voorziene verbouwing van het Hauptbahnhof in 1938 gereed is, start begin december 1938 het treintje met postvervoer. De baan heeft een lengte van 340 meter en de elektrische voeding geschiedt via de rails. Het treintje kan met een snelheid van 16 km/u rijden. De lokomotief is een onderstel waar een kar op gereden kan worden. In het Hauptbahnhof en het Sihlpostkantoor wordt het volledige onderstel met de postkar met een lift omhoog getransporteerd. Boven aangekomen wordt de postkar van en op het onderstel gereden. Het maximale gewicht van de postkar met inhoud is 250 kg. De bediening gebeurt vanuit beide stations. De noodzaak voor snel transport is in 1980 nog steeds aanwezig. Het spoorlijntje wordt echter vervangen door een moderne installatie waarbij het transport met behulp van een draad gebeurt. De spoorlijn staakt op 11 oktober 1980 na meer dan 40 jaar zijn dienst.

J. Mulder

Literatuur

Vijftig jaar ondergronds posttreinnet in Londen, J.A. Coini, Maandblad voor Philatelie, januari 1978, pagina 23.

Postbeförderung mit Straßenbahnen in südlichen Deutschland und in Elsaß/Lothringen, G.H. Köhler en C. Seeleman, Archiv für Deutsche Postgeschichte 2/88, pagina 51-53.

Bruxelles - Brussel X, de kleine elektrische spoorlijn 1958-1980, J. Rensonnet, 1989.

Die Post-Untergrundbahn im Hauptbahnhof Zürich, A. Bratschi, Postzeitschrift 3-1939, pagina 82-85.

Zürcher Post-U-Bahn hat ausgedient, H. Marti, PTT-Zeitschrift 10/1980, pagina 10.

PORTVERGOEDINGS- STEMPELS

Wat is nu gemakkelijker dan een postzegel op een brief plakken (voor het binnenland 80 cent, voor Europa 100 cent en voor de rest van de wereld 160 cent), die brief in de brievenbus werpen en voor 99,8% de zekerheid hebben dat deze na enige tijd te bestemder plaatse aankomt. Wij weten niet beter, vinden het de gewoonste zaak van de wereld en kunnen ons bijna niet voorstellen dat het 200 jaar geleden wel iets anders was. Toen moest port betaald worden naar gewicht en afstand. Het gewicht was geen probleem, een weegschaal was er wel, maar afstand bepalen was moeilijker. Amsterdam en Rotterdam wist men nog wel te vinden maar waar lagen in het buitenland Libourne of Francomont? Dat vereiste de nodige aardrijkskundige kennis en daar ontbrak het wel eens aan.

Toen de Fransen het in ons land voor het zeggen kregen, veranderde er wel wat. Ook de Franse postbeambten hadden last van aardrijkskundige problemen en daar moest wat aan gedaan worden. Hun eigen land was verdeeld in departementen met een nummer. Heel gemakkelijk. Thuis was dus alles voor elkaar. Nu nog de zaken in de gebieden die nog niet geannexeerd waren maar wel in hun machtssfeer lagen, in orde maken.

We kunnen van de Fransen - en we denken aan hen in de persoon van Napoleon - zeggen wat we willen. Er waren beslist een heleboel zaken schandalig en niet in de haak. De Franse bezetting was beslist geen pretje, maar hun postale zaken hadden de Fransen goed voor elkaar en dat was algemeen bekend. Hun maatregelen op het gebied van de post waren zo goed, dat na het herstel van de onafhankelijkheid in 1813/14 de meeste daarvan nog tientallen jaren van kracht bleven, tot aan de grote postwijziging in 1850 toe.

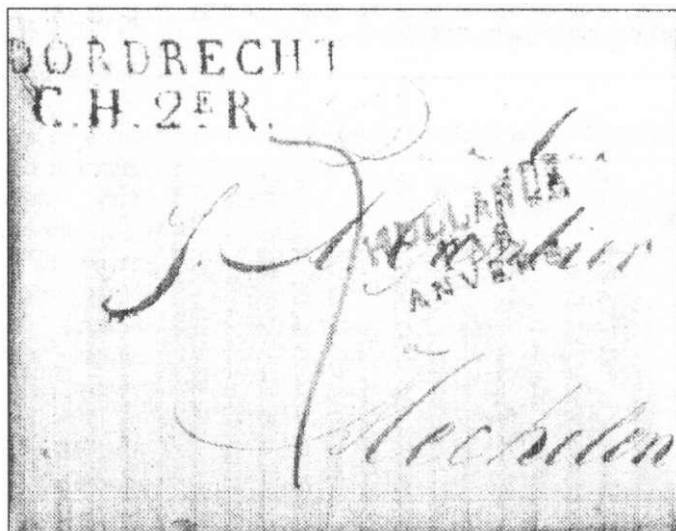
De Fransen gingen dus wat aan de problemen op het terrein van de portvergoeding doen. De Franse Republiek en Koninkrijk Holland sloten een postverdrag, dat op 1 augustus 1809 in werking trad. In dit verdrag - en U kunt rustig aannemen dat dit door de Fransen gedictteerd was - werd het postverkeer tussen beide landen geregeld. Brieven naar Frankrijk konden franco en ongefrankeerd verzonden worden. Zij moesten wel van de nodige stempels worden voorzien die de berekening en later de verrekening van het port tussen beide landen een stuk eenvoudiger zouden maken. Het verdrag bevatte de volgende bepalingen:

1. Om nu exact te kunnen bepalen welk bedrag voor ongefrankeerde stukken verschuldigd werd, verdeelde men ons land in in drie rayons en die werden aangeduid met C.H.1erR, C.H.2eR en C.H.3eR. Deze afkortingen stonden voor Correspondance Hollandaise 1er Rayon enz. Het noordelijke deel van ons land viel onder C.H.3eR. en het zuidelijke onder C.H.1erR. Het midden van ons land was ingedeeld in C.H.2eR.

C.H. 3^eR.

De postkantoren kregen stempels van het rayon waartoe zij behoorden en die moesten voor de verzending op de brieven worden geplaatst. Deze stempels kunnen we dus 'portvergoedingsstempels' noemen.

2. Maar er ging nog meer gebeuren. Behalve de genoemde portvergoedingsstempels moest op post naar Frankrijk ook een naamstempel van de plaats van afzending komen. De uitvoering van alle naamstempels was uniform.
3. Op de brieven die franco verzonden werden, moest het stempel P.P. (Port Payé) geplaatst worden en op aangetekende brieven een afdruk van het stempel 'Chargé'.

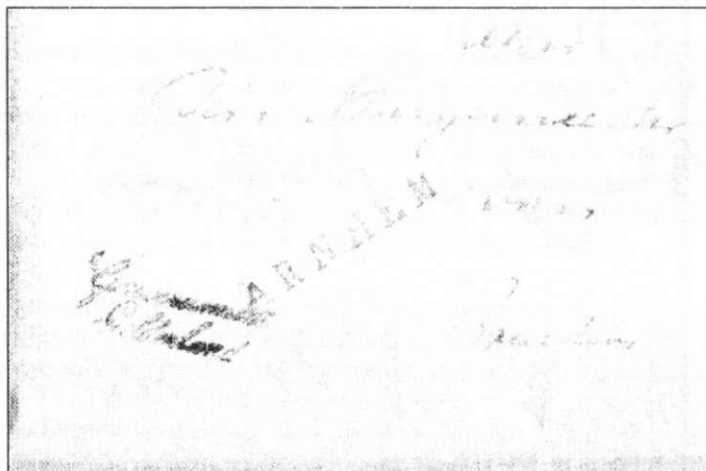
Brief, verzonden 24 november 1810 van Dordrecht naar Mechelen.
Deze brief heeft het Franse tractaat-naamstempel DORDRECHT
en bovendien het verplichte portvergoedingsstempel C.H. 2e R.

Elk postkantoor kreeg een setje van deze stempels. De kantoren aan de grens kregen een compleet stel rayonstempels om de brieven die men verzuimd had te stempelen, alsnog van de voorgeschreven afstempeling te kunnen voorzien.

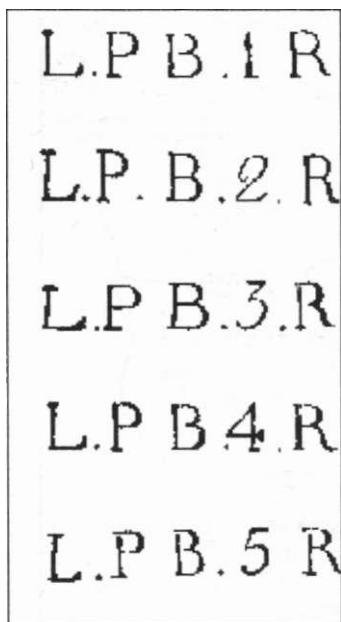
Ook Frankrijk werd in rayons ingedeeld om voor de posterijen van het Koninkrijk Holland een gemakkelijke portberekening te krijgen. Frankrijk werd in vijf rayons verdeeld en dat waren C F I.R. tot en met C.F.5.R. (Correspondance Française du cinquième Rayon).

C.F.I.R.

Het verdrag was maar van korte duur. Het was ingegaan op 8 oktober 1808 en werd op 31 december 1810 beëindigd. Omdat het Koninkrijk Holland bij Frankrijk werd ingelijfd en het in departementen werd verdeeld, werden bovengenoemde stempels overbodig. Alle Nederlandse naam- en rayonstempels werden na de inlijving buiten gebruik gesteld. Nieuwe naamstempels met boven de naam het nummer van het departement waartoe de plaats behoorde, kwamen ervoor in de plaats. Na het herstel van de onafhankelijkheid in 1813/14 zijn in Nederland de naamstempels weer in gebruik genomen. De Nederlandse rayonstempels echter niet; die werden opgeborgen en niet meer te voorschijn gehaald. Later komen er andere stempels voor de in de plaats, de Franse rayonstempels zien we na een aantal jaren weer terug.

Brief, verzonden na het herstel van de onafhankelijkheid op 13 april 1815
van Arnhem naar Bruchem met het weer
te voorschijn gehaalde Franse naamstempel ARNHEM

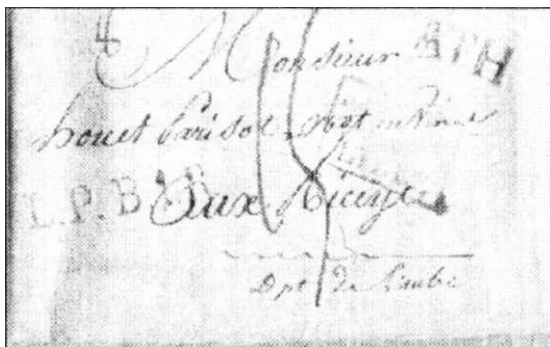

Na de vorming van het Koninkrijk der Verenigde Nederlanden begonnen de aardrijkskundige problemen opnieuw en weer werd op 12 september 1817 een soortgelijk verdrag als in 1808 afgesloten. Dat verdrag trad op 1 oktober 1818 in werking. Het Koninkrijk der Verenigde Nederlanden werd gevormd door Nederland, België en Luxembourg en dit betekende dat er een geheel nieuwe rayonindeling moest komen. Het land werd in plaats van 3 nu in 5 rayons verdeeld. De daarbij behorende stempels kregen de tekst L.P.B. 1.R. tot en met L.P.B.5.R. Deze letters stonden voor 'Lettres Pays Bas 1er Rayon resp. 5e Rayon'. De nieuwe sternpels hadden een soortgelijk doel als diegene, die tien jaar eerder in gebruik werden genomen.

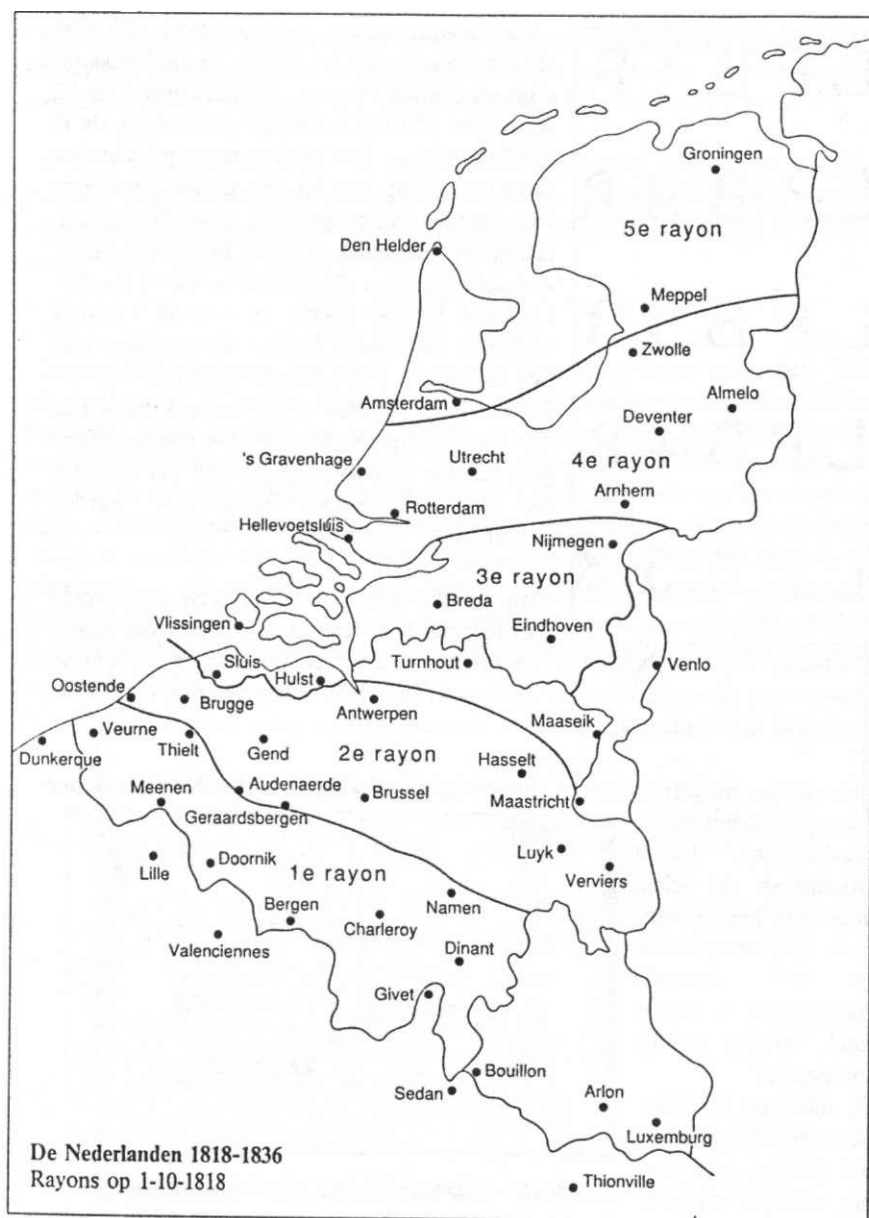
Bij vertrek moesten de brieven gestempeld worden met het stempel van het rayon waarin het kantoor was gelegen. Aan de hand van dit stempel konden de Franse postbeambten direct bepalen hoeveel port er betaald moest worden en hoe de verrekening moest plaatsvinden.

Ook werden de grenskantoren aangewezen in Frankrijk en het Koninkrijk der Verenigde Nederlanden. Grenskantoren waren postkantoren die belast waren met het ontvangen en afleveren van de post met vreemde mogelijkheden waarmee postale relaties werden onderhouden.

Zij moesten de richtlijnen uitvoeren, die verband hielden met controle, sorteren van brieven, afstempelingen, uitrekenen van porten, enz.

Brief, verzonden 22 juni 1819 van Ath naar Aux Riceijem met het vertrekstempel ATH. Verder het rayonstempel L.P.B. 1.R. en het grensstempel PAYS BAS PAR LILLE in kastje.

De rayonindeling in 1818

Er werd een onderscheid gemaakt tussen primaire en secundaire kantoren. Secundaire kantoren waren alleen bedoeld om de plaatselijke correspondentie te behandelen.

De primaire kantoren waren:

Bergen	dat werkte met Valenciennes en Parijs
Meenen	dat werkte met Lille
Dinant	dat werkte met Givet
Luxembourg	dat werkte met Thionville.

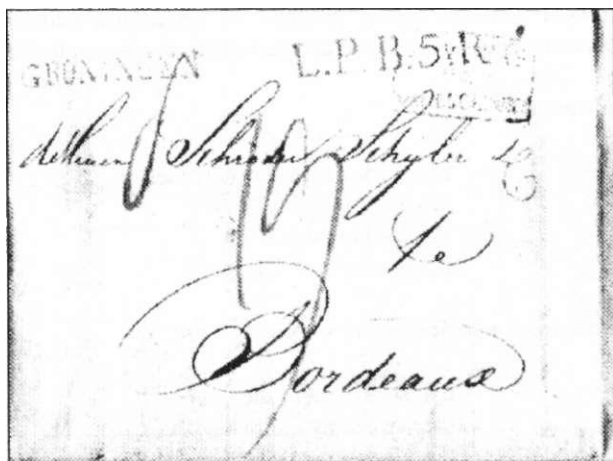
Secundaire kantoren, die werden aangewezen, waren:

Doornik	dat werkte met Lille
Veurne	dat werkte met Duinkerken
Bouillon	dat werkte met Sedan

De meeste post ging via Bergen (Mons) en in iets mindere mate volgde Meenen. Bergen moest elke dag twee postzendingen verwerken, één voor Valenciennes en één voor Parijs. Omgekeerd ontving Bergen dagelijks twee postzendingen. Hetzelfde gold voor het kantoor Lille.

Brief, verzonden 20 juni 1827 van Rotterdam naar Francomont met het vertrekstempel ROTTERDAM, zonder grensstempel maar wel met het rayonstempel L.P.B.4.R.

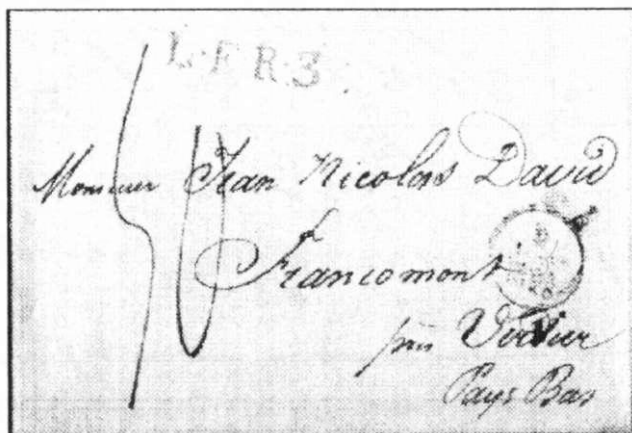

Brief, verzonden
17 april 1823 van
GRONINGEN
naar Bordeaux
met het
vertrekstempel
Groningen,
het grensstempel
PAYS BAS PAR
VALENCIENNES
in kastje en
het rayonstempel
L.P.B.5.R.

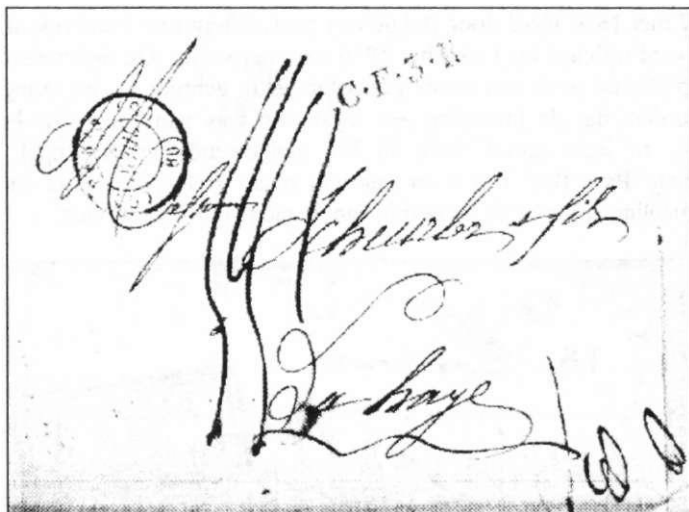
Ook Frankrijk was in 6 rayons verdeeld. Het 1ste was gelegen aan de Franse noordgrens en het 6de aan uiterste zuidkust bij Biarritz. Ook het eiland Corsica behoorde daarbij. Parijs lag in het 3e rayon.

De Franse postertijen hanteerde de stempels L.F.R.1. tot en met L.F.R.6. De letters en het cijfer stonden voor 'Lettre Française Rayon 6'.

Brief, verzonden
9 januari 1828
van PARIJS
naar
Francomont
bij Verviers
met het
vertrekstempel
9 jan 1828
in cirkel.
Bovendien
het rayonstempel
L.F.R.3

De rayonindeling diende uitsluitend om het port tussen de beide landen op een eenvoudige manier te kunnen berekenen en te verrekenen. Later zijn de aanduidingen in de stempels vervangen door C.F.1.R t/m C.F.6.R, Correspondance Française 1er Rayon enz. Ook deze stempels werden 'portvergoedingsstempels' genoemd.

Brief, verzonden 2 april 1847 van PARIJS naar 's Gravenhage
met het vertrekstempel Parijs 3 april.
Bovendien het rayonstempel C.F.3.R.

In augustus 1830 kwam de grote ommekeer. In de schouwburg in Brussel werd al enige tijd een melodrama opgevoerd. De strijd van Napels tegen de Spanjaarden werd daar weergegeven. Tijdens de opvoering werd de aria 'Heilige Liefde voor het Vaderland' gezongen. Daar kwamen de Brusselaren op af. Avond aan avond werd deze aria luidkeels meegezongen. De spanning nam toe en steeds meer bezoekers trokken naar de schouwburg om hun vaderlandsliefde te uiten. Ten slotte kwam het tot een uitbarsting en brak de hel los.

De grote mogendheden Frankrijk en Engeland gingen zich ermee bemoeien en drongen aan op de zelfstandigheid van België. Koning Willem I verzette zich lang maar moest tenslotte in 1833 er zich bij neerleggen. Voor een definitieve vrede heeft het nog tot 1839 geduurd voordat de koning zich definitief gewonnen gaf. Veel te lang heeft hij geweigerd en dat heeft Nederland bij de onderhandelingen steeds in ongunstiger positie gedrongen.

Gedurende de vijandelijkheden tussen de Noordelijke en Zuidelijke Provinciën veranderde er heel wat in de laatstgenoemde. België handelde al vrij snel zelfstandig, daarin gesteund door grote mogelijkheden. België richtte zijn eigen postdienst in en nam eigen stempels in gebruik. Stempels met twee ringen, dag, maand en jaartal. Zeer vooruitstrevend.

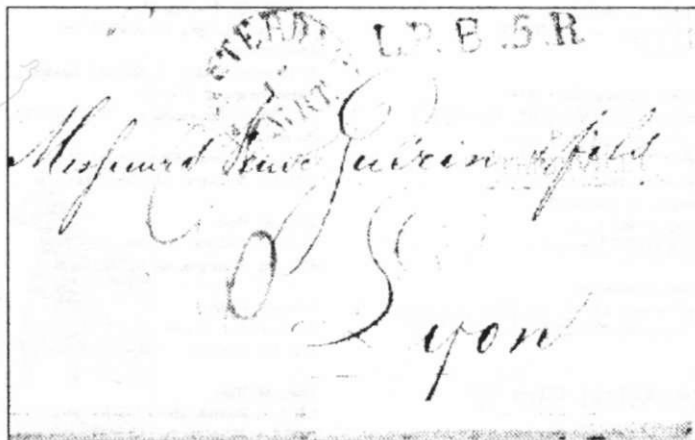
Op 27 mei 1836 werd door België een postverdrag met Frankrijk afgesloten en dat werd officieel op 1 oktober 1836 van toepassing. Op onderstaande brief blijkt op 18 juni reeds een nieuw grensstempel in gebruik te zijn. Aangenomen mag worden, dat de invoering een legalisatie was van een reeds bestaande toestand. In ieder geval werd in het aangewende grensstempel met de aanduiding 'Pays Bas' niet meer gebruikt maar 'Belgique' en de datum van deze handeling lag voor de invoering van de nieuwe overeenkomst.

Brief, verzonden 18 juni 1836 van ANTWERPEN naar Parijs
met het vertrekstempel ANVERS,
het grensstempel BELGIQUE PAR VALENCIENNES in kastje en
het rayonstempel L.P.B.2.R

Tijdens de Belgische opstand was er geen postverkeer tussen Nederland en België maar al heel snel zocht men alternatieve postroutes en die waren er over Pruisen. De post naar Frankrijk ging dan waarschijnlijk via de route Arnhem,

Aken, Trier, Luxembourg/Arlon en de post voor Frankrijk kwam dan bij Thionville Frankrijk binnen. Luxembourg was van 1830-1839 onder Belgisch beheer. Een uitzondering vormde Luxembourg-stad dat als Pruisisch Garnizoen niet door de Belgen werd bezet.

Brief, verzonden 13 maart 1835 van AMSTERDAM naar Lyon.

Vertrekstempel AMSTERDAM 13 maart 1835 met
het rayonstempel L.P.B.5.R.

Frans grensstempel HOLLANDE PAR THIONVILLE in kastje.

In verband met de Belgische opstand is deze brief waarschijnlijk
via Pruisen verzonden.

Op achterzijde aankomststempel LYON 21 maart 1835.

Het verdrag, waarin het postverkeer met Frankrijk en het gebruik van deze stempels werd geregeld, bleef tot 1 april 1852 van kracht.

A. Bosman

Geraadpleegde literatuur:

Claude J.P. Delbeke

De Post vanuit de Nederlanden.

Klaas Jansma en Meindert Schroor

Onze vaderlandse geschiedenis.

P.C. Korteweg

300 jaar Postmerken.

O.M. Vellinga

Poststempels van Nederland.

FILATELISTEN VER. "NOVIOPOST"

Bestuur

Voorzitter:

J.P. Toussaint, Waterstraat 43
6573 AB Beek-Ubbergen, tel. 024-6841851

Secretaris:

J.G.M. Rademaker, Beethovenlaan 337
6865 DV Doorwerth, tel. 026-3340331

Penningmeester:

M.P.L.C. Vermunt, v. Peltlaan 315
6533 ZT Nijmegen, tel. 024-3553038
Postbankrekening 575462 t.n.v.
Fil. Ver. "NOVIOPOST" Nijmegen

Commissie Aktiviteiten/Veilingen:

H. Pierlo, Bergansiusstr. 13
6523 BV Nijmegen, tel. 024-3225282

Ledenwerving:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraten-v. Rijswijk
Zebrstraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 024-3550895

Administratie Rondzending:

A. Thijssen, Postbus 77
6500 AB Malden, tel. 024-3581054

Afdeling jeugd:

H.M. van Rooijen, Heydenrijkstr. 74
6521 LD Nijmegen, tel. 024-3234447

Redactie NovioPosta:

J. Mulder, Hazeleger 218
5431 HT Cuijk, tel. 0485-314047

Uitleenadressen Yvert-catalogus:

Mevr. J.A. Dassel-Nienhuis,
Pandastraat 28
6531 VD Nijmegen, tel. 024-3552698
J.A.W. de Graaf, Malvert 24-26
6538 AP Nijmegen, tel. 024-3440110

Nieuwtjesdienst Buitenland:

W.R.N.M. Verhoeven, Ericastraat 64
6581 BX Malden
Postbankrekening 5552048 t.n.v. Hoofd
Nieuwtjesdienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Nederlandse FDC-dienst:

M.P.L.C. Vermunt, van Peltlaan 315
6533 ZT Nijmegen, tel. 024-3553038
Postbankrekening 4346530 t.n.v. Ned.
FDC-dienst "NOVIOPOST" Nijmegen

Rondzenddienst

Hoofd Rondzendingen/aanleveren boekjes:

J.M. Rijdsdijk, Postweg 37
6523 KR Nijmegen, tel. 024-3221596
Administratie:
A. Thijssen, Postbus 77, 6580 AB Malden
Postbankrekening 2744133
t.n.v. Hoofd Rondzendingen "NOVIOPOST"

Distributie:

J.H.A.A. Roerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 024-3779202

Subhoofd Oost:

Mevr. M. Dederen, Straalmanstraat 30
6521 JM Nijmegen, tel. 024-3232465

Subhoofd Goffert:

E.J. Hubertus, Luipaardstraat 8
6531 PS Nijmegen, tel. 024-3553735

Subhoofd West:

J.H.A.A. Roerink, Hillekensacker 20-45
6546 LA Nijmegen, tel. 024-3779202

Subhoofd Zuid:

L. v.d. Slaat, Winkelsteegseweg 16
6534 XE Nijmegen, tel. 024-3551815

Subhoofd Maaskant-Oost:

J.H. Geneste, Berkenstraat 23
6598 AZ Heyen, tel. 0485-512203

Subhoofd Maaskant-West:

G.A.J. Kolman, Akkerslagen 45
5364 RG Escharen, tel. 0486-473868

Subhoofd Ooy polder:

A. Vos, Merelstraat 9
6573 AX Beek-Ubbergen, tel. 024-6842669

Gerichte Rondzendingen Ned. en Overze:

H.J.M. ten Dam, Kluijskamp 11-33
6545 JE Nijmegen, tel. 024-3781153

Overige Gerichte Rondzendingen:

Mevr. Th.G. v. Hoogstraten-v. Rijswijk
Zebrstraat 18
6531 TX Nijmegen, tel. 024-3550895

Bibliotheek/Rondzending Tijdschriften

H. Janssen, Esdoornstraat 9
6573 WV Beek-Ubbergen, tel. 024-6842703

PR-afdeling

J. v.d. Klei, Weijbroekweg 82
6546 VB Nijmegen, tel. 024-3787735